

LIKOVNA UMETNOST

Slikarska galerija Strahlov.

Karl Strahl je kot poslednji iz rodovine gospodarjev gradu Stara Loka na Gorenjskem zapustil velik del muzeja, ki ga je on večinoma le upravljal, dočim so ga ustvarili v glavnem njegovi predniki, Narodni galeriji in Narodnemu muzeju v Ljubljani potom prednosti na dražbi zapuščine in v zvezi s posebnimi ugodnostmi. Ob tem važnem trenutku za ljubljanske zbirke pridobljeno gradivo je bilo novembra lani deloma razstavljeno v veliki dvorani NG. Razstavo je otvoril predsednik NG. dr. Fran Windischer. Slike, ki smo jih na tej prireditvi videli, se nahajajo večinoma v lasti NG, mobiliar in umetna obrt pa pripadata Narodnemu muzeju. Naše zbirke so pridobile s tem ogromno gradivo, ki ga bomo smeli in mogli imenovati svojo last šele po težkem, analitičnem delu, zares v potu svojega obraza.

Slikarsko galerijo starološkega gradu je ustvaril prvenstveno Karlov oče Edvard, ki je bil velik ljubitelj in umetnostni pisatelj. Vendar je čudno, da teme, ki vlada nad provenienco njegovih galerijskih objektov, ni bistveno osvetlil. Njegov sin, ki je zbirko le bolj upravljal in skušal marsikaj tudi historično pojasniti, je sestavil katalog, ki pa človeka ne privede daleč. (Številke tega kataloga so pripisane tudi naslovom naših reprodukcij.) Večine teh orehov tako pač ne bo strla sama stilska in materialna kritika, nego se jim bo treba približati od arhivalne strani. V sledečem zvezku »Zbornika za umetnostno zgodovino« bo objavil dekan jur. fakultete, g. prof. dr. Polec, prva raziskavanja o tem gradivu, ki bodo obravnavala sledeče teme (za podatke izrekam g. dekanu iskreno zahvalo): 1. Životopis Edvarda in Karla Strahla (Strahlovi posestni predniki, Anzelm Strahl, Edvard in Karel Strahl, postanek galerije in zbirke sploh); 2. Zgodovino starološkega gradu in avtobiografijo Karla Strahla (tu bo v originalu priobčen Karla S. »Schloß Altenlack und seine Besitzer« ter Edvarda S. »Mein Vaterhaus«; 3. Katalog Strahlove zbirke, v katerem bo uvodoma govor o postanku in številu Strahlovih katalogov in ki bo opremljen

z opazkami iz knjige Edvarda S. »Die Kunstzustände Krains« ter iz Volpijevih pisem. V prvi številki novega letnika ZUZ izide še korespondenca med Edvardom Strahlom na eni ter Fr. Pustavrhom in Ivanom Francketom na drugi strani.

Naše reprodukcije nam dajejo približno sliko, v kakšnih mejah se suče vrsta gradiva iz starološke galerije. Več se bo o tem galerijskem inventarju dalo reči po gotovo utrudljivih, a zato zaslužnejših raziskovanjih pisane preostaline.

R. L.

GLASBA

Glasbeno življenje.

Letos je glasbeno življenje nekaj pestrejše, bogatejše in tudi nekaj sodobnosti je že pokazalo.

Novo leto je na koncertnem podiju otvoril (4. jan.) Maudrov dudaški trio iz Prage, bolj folklorističnega kakor resnega umetnostnega pomena. Ali dan nato (5. jan.) smo čuli sila resen koncert Pevskega zbora učiteljsstva UJU z vodstvom prof. Srečka Kumarja. Zbor ima zelo dober glasovni material, se je v razmeroma malo letih tehnično tako podkoval, da ni slabši kakor je bila Glasbena Matica v svojih najlepših časih, zlasti pa je zasluga tega zbora in njegovega vodje, da goji moderno kvaliteto in ji utira tla. Koncert so otvorile tri Adamičeve priredbe starih slovenskih duhovnih pesmi iz let 1586, in 1678. V teh skladbah se Adamič ni le pokazal mojstra kontrapunktične forme, nego tudi moderno idealistično čutečega umetnika, kajti pesmi niso bile kakšno formalno igračkanje in duhovičenje s čutnimi sredstvi. Njihova harmonika ima zelo podrejeno vlogo, melodika pa goji v starih načinih duhovno izraznost in to v ostro opredeljeni, najstrožje vezani polifonski obliki. Za Adamičem so peli niz Lajovčevih: Bolest — kovač, Pastirčki, Pomladni spev, Kroparji in Medved z medom, zbirka najboljšega, kar je Lajovic ustvaril. Zlasti skladba Bolest-kovač je bila tako prepričevalno podana, kakor je to v naših razmerah le zelo redko. Škerjančeve Iskre, zložene v nekem rafiniranem, francoskemu podobnem poznem impresionizmu, so napravile meglen, mehkužen vtis. Škerjanc ne-